

Datum 10 september 2019

Ref. 190910 GS verlengen fbp en ontheffingen

Betreft verlengen faunabeheerplan en vrijstelling/ontheffingen

Geacht college,

Met deze brief verzoekt de FBE u het faunabeheerplan met twee jaar te verlengen en vrijstelling en ontheffingen op basis daarvan eveneens te verlengen of te vernieuwen. Wij lichten dit in het vervolg toe.

Faunabeheerplan

Het Faunabeheerplan 2014-2019 loopt aan het einde van dit jaar af. De Wet natuurbescherming biedt aan u de mogelijkheid om het faunabeheerplan met twee jaar te verlengen. De FBE Fryslân verzoekt u van deze mogelijkheid gebruik te maken voor alle daarin beschreven diersoorten, inclusief het hoofdstuk ree en inclusief de actualisering en aanvulling van het faunabeheerplan voor jacht- en vrijgestelde soorten welke door u goedgekeurd is op 11 juli 2017. Het Faunabeheerplan Winterganzen 2018-2020 heeft nog een looptijd van een jaar. Het heeft de voorkeur de werking van dit faunabeheerplan eveneens te verlengen.

Voor reeën wordt een nieuw faunabeheerplan opgesteld dat wij zo spoedig mogelijk aan u ter goedkeuring hopen voor te leggen; de verlenging van het vigerende hoofdstuk ree dient derhalve slechts om de tussenliggende tijd te overbruggen teneinde tot een gedragen en weloverwogen reebeheer te komen.

De FBE heeft gekozen voor deze werkwijze om niet het gehele faunabeheerplan in één keer te hoeven vervangen door een nieuw vijfjarig fbp, maar om dit op te knippen in modules welke afzonderlijk worden geactualiseerd zodra daar aanleiding toe is. De FBE wil op deze manier het werk gelijkmatiger spreiden in de tijd en bovenal voortdurend kunnen beschikken over een actueel fbp.

Vrijstelling en ontheffingen

Op basis van het verlengde faunabeheerplan verzoekt de FBE u tevens alle lopende ontheffingen te verlengen, dan wel te vernieuwen of, in het geval van afschot van overzomerende brandganzen en kolganzen deze, zo mogelijk, te vervangen door een provinciale vrijstelling. Voor de overzomerende grauwe gans loopt de ontheffing door tot 2023. Bijlage bij deze brief is een overzicht van de vigerende ontheffingen waarop thans actie ondernomen moet worden. Hierbij merken wij het volgende op.

Om te komen tot administratieve lastenverlichting adviseert de FBE u om het gebruik van (provinciale) vrijstellingen en ontheffingen te heroverwegen. Dit biedt kansen om de structuur in de (provinciale)

regelgeving met betrekking tot schadebestrijding overzichtelijker en eenvoudiger te maken en de administratieve lasten voor grondgebruikers en jachtaktehouders te verminderen. Vrijstelling is bij uitstek bedoeld om de grondgebruiker in de gelegenheid te stellen tot schadebestrijding op zijn percelen door verjaging, al dan niet met ondersteunend afschot; ontheffing geldt bij uitstek voor populatiebeheer en dient om schade meer algemeen te bestrijden. Het gaat dan bijvoorbeeld om legselbeperking of om een (lokale) populatie in toom te houden.

Een sterke vereenvoudiging kan worden bereikt door verjagen met ondersteunend afschot jaarrond te laten plaatsvinden onder (provinciale) vrijstelling. Ontheffingen zijn dan slechts nodig voor (aanvullend) gemotiveerd (populatie)beheer waarbij niet zozeer het verjagen vanaf specifieke schadepercelen aan de orde is, maar het beheersen van schade in een groter verband. In de huidige praktijk gebeurt dit echter alleen door specifieke gebruikers als TBO's voor legselbeperking en afschot van koppelvormende ganzen, soms een gemeente met veel oeverbeheer voor legselbeperking, agrarische collectieven voor het bejagen van de vos met kunstlicht e.d. Dit betreft altijd acties die gecoördineerd plaatsvinden en die alleen zinvol zijn wanneer zij planmatig worden uitgevoerd.

Ganzen

Door verjaging met ondersteunend afschot jaarrond via provinciale vrijstelling mogelijk te maken is er geen noodzaak meer om het kunstmatige onderscheid te blijven maken tussen overzomerende en overwinterende ganzen met elk specifieke regelgeving welke niet goed op elkaar aansluit. De administratieve lastendruk neemt hiermee drastisch af voor het merendeel van de uitvoerders. De FBE verzoekt u:

- Ontheffingen af te geven voor legselbeperking van brand- en kolganzen onder gelijke voorwaarden als in de vigerende ontheffingen overzomerende brand- en kolganzen;
- Een provinciale vrijstelling af te geven voor ondersteunend afschot in aansluiting op de bestaande vrijstelling voor overwinterende ganzen. Harmonisatie is nodig met de voorwaarden uit de vigerende ontheffingen voor overzomerende brand- en kolganzen. Dit gaat met name om gewas en gebied en om tijdstippen en perioden.
- Voor overzomerende grauwe ganzen geldt een ontheffing t/m 2023. Op 3-11-2018 heeft de FBE hiertegen bezwaar gemaakt, waarbij zij o.a. heeft voorgesteld ook deze ontheffing te splitsen. De grauwe gans zou administratief op dezelfde wijze behandeld kunnen worden als kol- en brandgans. Ook op een aantal andere punten is ambtelijk reparatie afgesproken, maar tot dusver nog niet gerealiseerd.
- De vigerende ontheffing voor overzomerende brandganzen geldt niet voor afschot van brandganzen in de WBE Terschelling. In verband met belangrijke natuurschade (eutrofiëring van voedselarme habitats, verspreiding watercrassula) en landbouwschade¹ verzoekt de FBE het werkgebied van de WBE Terschelling toe te voegen aan het gebied waar afschot mag plaatsvinden.

¹ Zie Manen, Y.J. van, Toelichting bij Aanpak standganzen Terschelling, Ingenieursbureau De Overlaat v.o.f. in opdracht van Staatsbosbeheer Regio Noord, in prep.

Knobbelzwaan

- Voor de Knobbelzwaan is in het verleden een ontheffing afgegeven omdat het primaire doel ervan was om de populatie te beperken. Pas wanneer dit via legselbeperking niet zou lukken, is er de mogelijkheid om Knobbelzwanen die niet in familieverband aanwezig zijn, met afschot te verjagen. In de praktijk wordt echter geen invulling gegeven aan legselbeperking maar wordt er wel verjaagd met ondersteunend afschot. Naar analogie van de situatie bij ganzen wordt voorgesteld voor knobbelzwanen een ontheffing af te geven voor legselbeperking en het instrument van provinciale vrijstelling toe te passen voor ondersteunend afschot.

Koppelvormende ganzen

- De FBE verzoekt u de ontheffing voor afschot van koppelvormende ganzen onder dezelfde voorwaarden te vernieuwen.

Vos met kunstlicht

- De FBE verzoekt u de ontheffing voor het doden van vossen met behulp van geweer, kunstmatige lichtbron bij het geweer en voorzieningen om de prooi te verlichten in het belang van de bescherming van weidevogels te vernieuwen. Vanuit de Collectieven voor Agrarisch natuurbeheer is de FBE verzocht om hierbij tevens te verzoeken om het gebruik van nachtzichtapparatuur toe te staan. De FBE ondersteunt dit verzoek. Verzoeken om uitbreiding van de gebieden waar de ontheffing thans geldt en om vergroten van de huidige periode van 1 december t/m 30 juni worden niet door de FBE ondersteund, omdat deze te weinig gemotiveerd en (nog) niet in het Olterterp afgestemd zijn met betrokken maatschappelijke partijen.

Moment van invoeren en werkingsduur

In de bijlage is per ontheffing aangegeven wanneer deze afloopt en wanneer dus nieuwe regelgeving nodig is om de continuïteit van beheer en schadebestrijding niet in gevaar te brengen. Zo is per 1 december 2019 al een ontheffing vos-kunstlicht nodig en voor koppelvormende ganzen per 1 februari 2020. Voor ganzen en knobbelzwanen is nog iets meer tijd beschikbaar. Zoals eerder in deze brief gemotiveerd heeft de FBE een sterke voorkeur om voor deze soorten legselbeperking bij ontheffing mogelijk te maken en ondersteunend afschot via provinciale vrijstelling. Daarbij gaat de voorkeur er tevens naar uit om dit te regelen voor de komende 5 jaar. Mocht de overstap van ontheffing naar vrijstelling voor ganzensoorten niet binnen deze termijn uitvoerbaar zijn, dan is een tweede optie om voor een kortere overgangsperiode te blijven werken op basis van alleen ontheffingen. De FBE wil graag betrokken blijven en met u overleggen over de procedurele, juridische en technische mogelijkheden teneinde de continuïteit van beheer en schadebestrijding te verzekeren.

Namens de Faunabeheereenheid Fryslân,

Gijs Wouters, voorzitter

Robbert de Vries, secretaris